

Muntlig innlegg fra hovedverneombud May Britt Kindem i utvalg for helse og sosial 21.08.2024

Takk for muligheten til å komme til utvalg for helse og sosial for å snakke om de fysiske arbeidsplassene i (BBSM) Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold.

Mitt navn er May Britt Kindem og jeg er hovedverneombud i denne byrådsavdelingen.

Det er ikke så ofte det blir satt søkelys på arbeidsplassene og arbeidsforholdene til de som jobber i de forskjellige etatene i byrådsavdelingen. Det er oftest spørsmål om de tjenestene som de leverer.

Det er arbeidsmiljøloven som gir rammer for hvordan en skal innrette en arbeidsplass, nærmere beskrevet i arbeidsplassforskriften. Den beskriver hva en arbeidsplass skal inneholde, som møterom, garderober, toaletter, spiserom osv. Videre står det i Arbeidsmiljøloven at vi skal risikovurdere bygget med tanke på muligheten for å bli utsatt for vold og trusler.

Arbeidsplassforskriften er et lovkrav på hvordan vi lager en forsvarlig arbeidsplass til de ansatte.

Det er Arbeidstilsynet som samtykker til planer og tegninger, men da er de avhengig av å motta en søknad. Det er uvisst hvor mange av våre arbeidsplasser som er søkt og gitt samtykke til av Arbeidstilsynet og Plan og bygningsetaten. Etter kartleggingene ser vi at det er store og omfattende mangler i mange av våre tjenestebaser. Noen steder mangler det garderober, og da også mulighet for å bruke arbeidsklær. Det mangler ventilasjonsanlegg, møterom, kjøkken, medisinerom, hvilerom, og tilfredsstillende kontorarbeidsplasser, og ikke minst mulighet til å kunne beskytte seg selv mot vold eller trusler.

I etat for psykisk helse og rustjenester er det 22 tjenestebaser for ansatte, det vil si at på 22 tilrettelagte botilbud er det en base hvor det er personale, deler av døgnet, eller hele døgnet.

Arbeidsplassene mangler fysiske barrierer (personalfasiliteter uten tilgang for brukerne) og rømningsveier til sikker sone.

Institusjonene i etat for psykisk helse og rustjenester

Vi har seks institusjoner i denne etaten, og der bor de som har det største hjelpebehovet. Der er det krav om heldøgns omsorg, måltider og tilgjengelighet av personale. Flere av institusjonene har langvakter og medlever-turnus; Vakter, hvor personale tilbringer flere døgn i strekk på arbeidsplassen. Flere av disse arbeidsplassene har ikke vært søkt til Arbeidstilsynet og Plan og bygningsetaten som de institusjoner de blir drevet som, men som boliger med helt andre krav. Vi mangler derfor samtykke.

Vi kan ikke gi botilbud for personer med forhøyet voldsrisiko i noen av våre botilbud.

For oss hovedverneombud er det viktig at vi vet at arbeidsplassen er vurdert og samtykket til. Det vil bety at de tjenestene vi skal gi er gitt gode forutsetninger. Det er alvorlig når vi ser at de fleste av våre arbeidsplasser ikke er gitt samtykke til, og da er det er min plikt som hovedverneombud og påpeke dette ovenfor arbeidsgiver og følge opp at de gjør noe med det. Den første kartleggingen av arbeidsplassene ble gjort i 2017 sammen med arealrådgiver ved byrådsavdelingen. Vi gikk fysisk ut på arbeidsplassene for å kartlegge mangler, og vi så den gang at det manglet garderober, møterom, lager, medisinerom, vaskerom og kontor for de ansatte. Vi avdekket også at det var utfordringer med sikkerhet, og rapport ble sendt kommunaldirektør og det ble laget planer for videre oppfølging av manglene. Noen få er det rettet opp i og mye gjenstår

7 år etterpå. Det betyr at det er kjent gjennom mange år, de utfordringer vi har med en bygningsmasse som har store feil og mangler. Vi har hatt mange tilsyn av Arbeidstilsynet, som også har avdekket alvorlige tilfeller og gitt oss pålegg om å utbedre de. De som har hatt tilsyn har lært mye om hvordan en skal risikovurdere og fått hjelp av byrådsavdelingen med byggeteknisk kompetanse til å utbedre arbeidsplassene. Noen arbeidsteder er blitt stengt og ikke åpnet igjen. Arbeidstakerne melder også dette gjennom BK kvalitet uten at det når fram til de som kan gjøre noe med det.

Vi mangler en kvalitetssikring på hvilke av våre arbeidsplasser som mangler samtykke fra Arbeidstilsynet og hvilke av våre arbeidsplasser det ikke er søkt om bruksendring på, det vil si at når vi tar i bruk våre egne kommunale bygg eller leide bygg må vi sørge for at utleier, leier ut bygget til det som det er gitt samtykke til, og at vi som kommune kontrollerer at utleier faktisk har de nødvendige tillatelsene. Det er usikkert i dag hvem som har ansvar for å påse dette. Barnevernstjenestene sine lokaler i Fana og Strandgaten, som ble stengt av vernetjenesten er et eksempel på lokaler som ikke svarte ut kravene til omsøking til bygningsetaten og samtykke fra Arbeidstilsynet, dette i 2021. Store kostnader, tidkrevende og ikke minst en stor belastning for de ansatte som hadde en krevende arbeidssituasjon.

Hva er bra? Byrådsavdelingen har arealrådgivere som gjør en svært god jobb, i de tjenestestedene vi bygger nye, eller der vi gjennomfører store ombygginger gjøres det et grundig arbeid for å tilfredsstille lov og forskrift både når det gjelder krav om bruksendring og samtykke fra Arbeidstilsynet, det blir gjort gode risikovurderinger, og det er god involvering av lokal vernetjeneste.

Det er gjort et godt arbeid for å samarbeide bedre med etat for bygg og eiendom. Det er stort fokus på sikkerheten til de ansatte og det gjøres gode risikovurderinger. Vi har laget en prioritert rekkefølge av de med høyest risiko basert på liv og helse som vi skal ombygge. Etatene har et helt annet fokus på disse problemene enn tidligere og gjør det de kan på drift. Opplæring i håndtering av vold og trusler, gode rutiner og retningslinjer, bruk av alarmer, vektertjenester, driftsoppfølging. I etat for sosiale tjenester er det gjort et grundig arbeid i å følge opp avdelingsledere, enhetsledere, verneombud og tillitsvalgte i HMS-arbeidet. I etat for barn og familie følges det nøye med på HMS-avvik og vi arbeider sammen med vernetjenesten for å få bedre kvalitet på melding og lukking av avvik. Nå det er sagt er det mye som er bra, men og det er alltid et men. Det går for sent og det mangler både penger og planer.

Hva gjenstår? For de arbeidsplassene som står lenger nede på prioriteringslisten mangler det en tidsbestemt plan for når en kan forvente at arbeidsplassene bli utbedret. De har ventet i mange år og det er belastende og ikke ha en arbeidsplass som er forsvarlig. Det er et press på de ansatte å ta imot stadig dårligere brukere i alle tjenesteområdene i alle etatene i vår byrådsavdeling. Dette er bare noen av utfordringene vi har med bygg. Vi har store problemer i Familiens hus i Arna Åsane, hvor vernetjenesten melder om like store plager for de ansatte etter månedsvis med utbedringer. Oversikt over avvikene og kartleggingene er lang og alvorlig. I familiens hus i Fyllingsdalen melder de om lydsmitte og brudd på taushetsbelagt informasjon, det gjelder også Psykisk helse sør.

Vi må ta på alvor de meldingene vi får gjennom avvikssystemet, være villige til å se sammenhenger mellom sykefravær og forhold på arbeidsplassen og gjøre det vi kan for å gi de som arbeider i våre tjenester arbeidsplasser de ikke blir syk av å være i, eller blir utsatt for vold

og trusler uten at vi gjør det vi kan for å beskytte de.

May Britt Kindem
Hovedverneombud
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold